

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032

**Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych
Eko-precyzja Czupryn Paweł**

Spis treści

1. Wstęp.....	3
1.1. Podstawy prawne opracowania prognozy.....	3
1.2. Cel prognozy.....	3
1.3. Zakres prognozy.....	4
1.4. Metodologia wykonania prognozy.....	5
2. Główne założenia projektu programu usuwania azbestu.....	6
2.1. Cele.....	6
2.2. Założenia alternatywne.....	6
3. Dokumenty nadrzędne i wytyczone przez nie cele.....	6
3.1. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.....	6
4. Aktualny stan środowiska.....	7
4.1. Wody podziemne i powierzchniowe.....	7
4.3. Ochrona powietrza.....	8
4.4. Klimat akustyczny.....	9
4.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	9
4.6. Ukształtowanie terenu i gleby.....	10
4.7. Zasoby przyrodnicze gminy.....	11
5. Zaniechanie realizacji Programu usuwania azbestu.....	12
6. Oddziaływanie na środowisko realizacji PUA.....	12
7. Zapobieganie i ograniczanie ujemnych oddziaływań na środowisko.....	13
8. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją PUA.....	13
9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	14
10. Podsumowanie.....	15
11. Bibliografia.....	15

1. Wstęp.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

W celu przeprowadzenia strategicznej prognozy oddziaływania na środowisko „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032”, organ administracji publicznej – Wójt Gminy Sobków, na podstawie zapisu art. 51 ust. 1 w/w ustawy, został zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu.

1.1.Podstawy prawne opracowania prognozy.

Podstawę formalno – prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” stanowi

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Zakres opracowania prognozy został zaopiniowany zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach.

1.2. Cel prognozy.

Celem niniejszej prognozy jest ustalenie czy zapisy zawarte w projekcie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” nie będą naruszać zasad prawidłowego działania środowiska naturalnego oraz czy zapisy stawiają zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju na równi z innymi celami gminy. Zadaniem prognozy oddziaływania na środowisko jest także ułatwienie identyfikacji możliwych do przewidzenia skutków środowiskowych oraz prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości konfliktów oraz zagrożeń dla środowiska związanych z realizacją celów gminy.

Należy pamiętać, że „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” jest w swoich założeniach dokumentem ogólnym a niniejsza ocena może mieć jedynie charakter jakościowy.

1.3. Zakres prognozy.

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określa ustawa z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

Prognoza Oddziaływania na Środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Prognoza przedstawia również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.4. Metodologia wykonania prognozy.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” została sporządzona zgodnie z wymaganym zakresem w myśl art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

W opracowaniu wykorzystano następujące dokumenty:

- *Program Oczyszczenia Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*
- *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sobków.*

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizę i ocenę oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” posługując się tabelą przedstawiającą następujące typy oddziaływania na środowisko:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- pozytywne,
- negatywne,
- skumulowane,
- krótkoterminowe,
- długoterminowe,
- stałe,
- chwilowe,

na następujące elementy środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- NATURA 2000,
- ludzie,
- rośliny,
- zwierzęta,
- powietrze woda,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

2. Główne założenia projektu programu usuwania azbestu.

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” został sporządzony w celu realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” na szczeblu gminnym.

2.1. Cele.

Biorąc pod uwagę cele, wynikające z dokumentów wyższego rzędu oraz aktów normatywnych, w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” wyznaczono następujące cele:

- doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.

2.2. Założenia alternatywne.

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku opracowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” już na etapie tworzenia dokumentu władze gminne wybrały spośród wielu możliwych wariantów przedsięwzięć, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Decyzje zostały podjęte biorąc pod uwagę zarówno aspekty ekologiczne jak i ekonomiczne.

3. Dokumenty nadrzędne i wytyczone przez nie cele.

3.1. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Główne cele Programu to:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele Programu będą realizowane sukcesywnie aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu.

Szacuje się, że na terenie kraju w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton). Przyjmuje się, iż następujące ilości odpadów zawierających azbest zostaną wycofane z użytkowania w kolejnych latach:

- w latach 2009–2012 około 28% odpadów (4 mln ton),
- w latach 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- w latach 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Program tworzy nowe możliwości, m.in.:

1. składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
2. wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu.
3. pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Ponadto Program przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

4. Aktualny stan środowiska¹.

4.1. Wody podziemne i powierzchniowe.

Wody podziemne

Teren gminy Sobków jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która jest głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Częściowo poziomy te nie są izolowane od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych, utwory wodonośne stanowią wychodnie na powierzchni terenu. Istnieje zatem duże ryzyko narażenia tych wód na wpływy zanieczyszczenia antropogenicznego. Niezmiernie istotnym ogniskiem zanieczyszczeń, które może prowadzić do degradacji wód podziemnych, są składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych, zlokalizowane na powierzchni terenu, zakłady przemysłowe, oczyszczalnie ścieków, wody powierzchniowe. Częściowo również zasoby wód w gminie związane są z dolinami, a przez to narażone na kontakty z zanieczyszczonymi wodami rzek.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w obrębie gminy to:

- GZWP 409 – Niecka Miechowska SE (Cr₃),
- GZWP 416 – „Małogoszcz” (J₃).

Wody powierzchniowe

Główną rzeką gminy jest Nida, w początkowym odcinku Biała Nida płynąca w północnej części gminy, gdzie stanowi północno-zachodnią i północno-wschodnią granicę gminy. W północno-wschodniej części płynie rzeka Czarna Nida, która łączy się z Białą Nidą w miejscowości Żerniki, co daje początek Nidzie. Na terenie gminy długość rzeki Białej Nidy i Nidy wynosi ok. 34 km, zaś Czarnej Nidy – 1,5 km. Rzeka Nida jest typową rzeką niziną, płynącą na piaszczystym podłożu po szerokiej terasie zalewowej pokrytej łąkami. Najbardziej charakterystyczną cechą Białej i Czarnej Nidy oraz Nidy jest ich naturalny układ hydrologiczny, a najważniejszym elementem jest meandrowanie rzeki z licznymi zakolami i starorzeczami. Rzeki gminy wykazują w ciągu roku wahania stanu wód powodowane zmiennością zasilania. Wysokie stany wód towarzyszą wezbraniom wiosennym (roztopy) i letnim (deszcze nawalne), a niskie stany występują w czerwcu, na początku lipca oraz jesienią. Znaczna część gminy pokryta jest okresowo prowadzącymi wodę rowami

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sobków.

melioracyjnymi założonymi w różnych okresach. W systemie zarządzania gospodarką wodną obszar gminy należy do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Stan rzeki Nidy na terenie Województwa Świętokrzyskiego, w tym Gminy Sobków.

Nazwa rzeki	Nazwa jcw	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjo ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód w PPK
Czarna Nida	Czarna Nida od Morawki do ujścia	Czarna Nida – Tokarnia	IV	PPD	IV	PSD	ZŁY
Nida (Biała Nida)	Nida od Hutki do Czarnej Nidy	Nida – Żerniki	III	II	III	PSD	ZŁY
Nida	Nida od Ciekę od Korytnicy do ujścia	Nida – Nowy Kroczyń	III	II	III	PSD	ZŁY

Źródło: WIOŚ Kielce.

4.3. Ochrona powietrza.

Źródła zanieczyszczeń powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są:

- przemysł,
- spalanie paliwa stałego (węgiel, miął koksowy, koks),
- spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych,
- emisja niezorganizowana z kopalń (głównie pyły).

W okresie zimowym wzrasta emisja pyłów i zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw stałych w kotłowniach indywidualnych i indywidualnych piecach centralnego ogrzewania.

Negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powodują, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efektywność technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza:

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Amoniak, metan	transport, produkcja rolna, produkty spalania.

Gmina Sobków pod względem monitoringu jakości powietrza, należy do strefy świętokrzyskiej (kod strefy: PL2602). Jak wynika z pięcioletniej oceny jakości powietrza, sporządzonej przez WIOŚ Kielce w 2010 roku, klasyfikacja strefy pod względem kryterium ochrony zdrowie kształtuje się następująco:

- 1) SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni – klasa 1,
- 2) PM₁₀, BaP, O₃ – klasa 3.

Oznacza to, że w omawianej strefie występują przekroczenia dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀, Benzo(α)piranu i ozonu.

4.4. Klimat akustyczny.

Stan akustyczny Gminy Sobków możemy ocenić na podstawie badań przeprowadzonych w środowisku, jak również na podstawie sygnałów kierowanych przez mieszkańców o uciążliwościach powodowanych hałasem. Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- a) komunikacyjne,
- b) przemysłowe i rolnicze,
- c) pozostałe (prace remontowe, hałas lotniczy).

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Hałas drogowy

Hałas komunikacyjny na terenie Gminy Sobków można zdefiniować jako średnio uciążliwy dla środowiska. Warto jednak zaznaczyć, iż podwyższone natężenie hałasu występować może w pobliżu dróg oraz innych traktów komunikacyjnych.

Hałas kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Zagrożenie hałasem wynikające z eksploatacji szlaku kolejowego jest znacząco odczuwalne szczególnie w najbliższym otoczeniu torowisk. Brak jest danych dotyczących poziomu hałasu w pobliżu torowisk występujących na terenie Gminy Sobków.

Hałas lotniczy

Na terenie Gminy Sobków nie ma zagrożenia wynikającego z hałasu lotniczego.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

4.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Źródła promieniowania

Na terenie Gminy Sobków źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne,
- radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Na terenie Gminy Sobków nie prowadzono dotychczas pomiarów wielkości promieniowania elektromagnetycznego. Zakłada się jednak, iż nie występują przekroczenia dopuszczalnych stężeń.

4.6. Ukształtowanie terenu i gleby.

Według podziału J. Kondrackiego Gmina Sobków zlokalizowana jest w obrębie dwóch makroregionów podprovincji Wyżyna Małopolska. Są to: Niecka Nidziańska oraz Wyżyna Kielecka. Mezoregionami Niecki Nidziańskiej w granicach Gminy Sobków są Płaskowyż Jędrzejowski oraz Dolina Nidy, natomiast mezoregionem Wyżyny Kieleckiej jest Pogórze Szydłowskie.

Płaskowyż Jędrzejowski jest wyraźnie ograniczony dolinami rzecznyymi: Pilicy na zachodzie, Białej Nidy na północy, Nidy na Wschodzie i Mierzawy na południu i obejmuje północno-zachodni i zachodni teren gminy Sobków. Region stanowi łagodnie sfałdowaną wyżynę, zbudowaną z margli kredowych, na których w dolinach zalegają czwartorzędowe piaski i gliny. W widłach Czarnej Nidy i Białej Nidy występują wzniesienia zbudowane z lekko sfałdowanych warstw jury i kredy, stanowiące przedłużenie Pasma Przedborsko-Małogoskiego i dochodzące do wysokości 281,5 m n.p.m.. Rzędne terenu występujących wzniesień wynoszą od 245 do 281,5 m n.p.m.. Lasy zajmują nieznaczną powierzchnię, na zwymdionych piaskach w dolinie Białej Nidy występują bory sosnowe. Na płaskowyżu przeważają urodzajne gleby i jest to rejon upraw rolnych.

Dolina Nidy ma szerokość 1,5-6 km a jej płaskie dno podlega zalewom, w granicach gminy Sobków dolina Nidy ma ok. 1,5 km szerokości. Pokrywają ją mady, na których wykształciły się łąki i pastwiska. Nad tarasem zalewowym miejscami zachowały się fragmenty tarasów piaszczystych o wysokości względnej 12-15 m. Średni przepływ w Nidzie wynosi 16-20 m³/s. Dno doliny od Brzegów poniżej połączenia Białej i Czarnej Nidy do granic gminy Sobków obniża się od 206,5 m n.p.m. do 199 m n.p.m..

Pogórze Szydłowskie zajmuje południowo-wschodni fragment gminy. Na podłożu struktur mezozoicznych zalegają osady morskie miocenu. Jest to kraina rolnicza, z płatami lasów. Rzędne terenu wynoszą tu od 240 m n.p.m. do 306 m n.p.m..

Na terenie Gminy Sobków występują gleby o średniej i słabej jakości. Gleby te ulegają degradacji w wyniku działalności przemysłu wydobywczego i przetwórczego. Na terenie gminy użytki rolne stanowią 69,7% i jest to 10191 ha. Na grunty orne przypada 7973 ha, na sady 55 ha, na łąki 1461 ha, natomiast na pastwiska 702 ha. W strukturze jakościowej gleb dominują grunty średniej i niskiej klasy bonitacyjnej. Prawie 36 % gruntów ornych to gleby IV klasy bonitacyjnej, a gleby V i VI klasy stanowią 54%. Niska bonitacja gleb powoduje dominację w produkcji roślinnej, głównie zbóż i ziemniaków, natomiast w produkcji zwierzęcej chów trzody chlewnej i bydła. W północno-wschodniej i wschodniej części omawianego obszaru dominują przepuszczalne i suche gleby piaskowe o niskiej i bardzo niskiej przydatności rolniczej, natomiast na wychodniach utworów wapiennych wykształciły się rędziny gorszej jakości z dużą ilością części szkieletowych w warstwie górnej. W dolinie Nidy przeważają użytki zielone o niskiej wartości rolniczej ze względu na nadmierne uwilgotnienie – mady, oraz gleby torfowe i murszowe.

4.7. Zasoby przyrodnicze gminy.

Na terenie Gminy Sobków znajdują się obszary NATURA 2000, w tym:

Dolina Białej Nidy

Kod obszaru: PLH260013,

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa),

Obszar biogeograficzny: kontynentalny,

Powierzchnia: 5116,8 ha.

Niecka Włoszczowska

Kod obszaru: PL154,

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia),

Powierzchnia: 110755 ha .

Ostoja Sobkowsko-Korytnicka

Kod obszaru: PLH260032,

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Obszar biogeograficzny: kontynentalny,

Powierzchnia: 2204,1 ha.

Na terenie gminy wielkoprzestrzenny system ochrony przyrody obejmuje fragment Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną (północny i północno-wschodni fragment gminy) oraz fragment Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (południowo-zachodnia część gminy).

Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy – powołany został rozporządzeniem nr 17/96 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.12.1996 r. Został utworzony w celu ochrony dziedzictwa geologicznego Gór Świętokrzyskich – na powierzchni około 205 km² występują na powierzchni skały prawie wszystkich okresów geologicznych od kambru do holocenu. Strefa ochronna parku zajmuje powierzchnię ponad 111 km². Ch-KPK zajmuje północną część gminy Sobków o powierzchni 2 197 ha, natomiast otulina - 1 949,7 ha powierzchni gminy.

Dla obszaru parku charakterystyczna jest różnorodność warunków siedliskowych, powodująca wielkie zróżnicowanie i bogactwo szaty roślinnej. W strukturze obszaru dominują grzbiety i garby denudacyjne. Na powierzchni występują liczne naturalne i sztuczne wychodnie skał, często bogate w szczątki kopalne zwierząt i roślin, w tym wiele skamieniałości przewodnich. Największe powierzchnie zajmują tu półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska łąkowe i pastwiska na zabagnionych glebach mineralnych i organiczno-mineralnych oraz zespoły i zbiorowiska muraw bliźniczkowych. Występują tu również bardzo ciekawe florystycznie, ciepłolubne murawy kserotermiczne. Poza łąkami charakterystycznym typem siedlisk są lasy, pokrywające 37,7% powierzchni Parku.

Na terenie parku spośród 1000 gatunków flory – około 69 gatunków podlega ochronie całkowitej, a 12 częściowej. Również świat zwierzęcy obfituje w bogactwo gatunków, również objętych ochroną prawną. Najciekawsze przyrodniczo i najlepiej zachowane fragmenty parku zostały objęte ochroną rezerwatową. Ch-KPK posiada plan ochrony zatwierdzony Rozp. Nr 25/98 Wojewody Kieleckiego z dn. 19.12.1998 r.; ponadto dla Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich (w skład którego wchodzi Ch-KPK) opracowano „Plan ochrony Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich”. Mozajkowość ekosystemów zdecydowała o uznaniu Parku jako węzła ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym.

Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu – (pow. całkowita 69090 ha), położony w południowo-zachodniej części gminy Sobków, gdzie zajmuje 8 242 ha jej powierzchni. Został on powołany rozporządzeniem nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29.09.1995 r. Najważniejszą funkcją obszaru jest ochrona wód zlewni Pilicy i Nidy oraz ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Niecka Miechowska. Prawie 1/3 powierzchni obszaru zajmują kompleksy leśne z różnorodnością siedlisk. Zbiorowiska leśne, torfowiskowe, wodne i szuwarowe oraz łąkowe stanowią tu harmonijną całość o dużych wartościach wodochronnych i klimatycznych.

Uzupełnieniem wielkoobszarowych form ochrony przyrody na terenie gminy jest użytek ekologiczny o powierzchni 2,22 ha znajdujący się na NE od Sobkowa. Ochroną objęty jest obszar terenów skalnych z murawami kserotermicznymi.

Na terenie gminy nie występują natomiast pomniki przyrody.

5. Zaniechanie realizacji Programu usuwania azbestu.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy i w efekcie wpływać pozytywnie na zdrowie człowieka.

Brak realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” prowadzić będzie do:

- pogorszenie się stanu zdrowia mieszkańców gminy,
- pogorszenia się stanu zdrowia innych organizmów żywych występujących na terenie gminy,
- braku wywiązania się z obowiązku usunięcia materiałów azbestowych z terenu gminy wyznaczonym przez dokumenty wyższego szczebla (tj. do 2032 roku).

W przypadku nie wdrożenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” można spodziewać się pogłębienia negatywnych trendów i wzrostu zanieczyszczenia środowiska naturalnego, a także pogorszenie się stanu zdrowia ludzi oraz innych organizmów żywych występujących na terenie gminy.

6. Oddziaływanie na środowisko realizacji PUA.

Przedsięwzięcia realizowane na terenie Gminy Sobków w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie zadania mają na celu usunięcie i utylizację wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy. Szczegółowa analiza i ocena wpływu powyższego programu na poszczególne elementy środowiska została przedstawiona w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

7. Zapobieganie i ograniczanie ujemnych oddziaływań na środowisko.

Wszystkie przedsięwzięcia zawarte w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko związane są z procesem demontażu azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz ich utylizacją.

Prace demontażowe wyrobów azbestowych mogą stanowić zagrożenie dla występujących w okolicy organizmów żywych, w tym zwierząt. Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, jeszcze przed transportem na składowisko. Teren prac powinien być wydzielony i zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych. Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, do podłoża, a teren wokół, objęty kurtyną, powinien być wyłożony folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej. Ponadto aby chronić organizmy żywe, w tym zwierzęta i ludzi, należy zastosować kilka ogólnych zasad:

- nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajania wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenia kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w miejscu pracy, w tym również z wyrobami zawierającymi krokydolit,
- składowania na tej samej zmianie roboczej, usuniętych odpadów zawierających azbest, po ich szczelnym opakowaniu – na miejscu tymczasowego magazynowania odpadów,
- codziennego starannego oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń – z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry HEPA lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

Zastosowanie powyższych metod podczas prac mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest pozwoli na zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na zwierzęta i ludzi mieszkających w okolicy miejsca przeprowadzania prac.

Do utylizacji odpadów zawierających azbest zaleca się także wykorzystywanie najnowszych i najbardziej skutecznych metod.

8. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją PUA.

Realizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” z racji lokalizacji Gminy Sobków nie będzie wykazywała na środowisko wpływu o charakterze transgranicznym.

9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz 1227, z późn. zm.).

Zakres opracowania prognozy został zaopiniowany zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach.

Głównym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są rozważane na równi z innymi celami i priorytetami. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizę i ocenę oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” na środowisko. Posługując się tabelą przedstawiono następujące typy oddziaływania na środowisko:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- pozytywne,
- negatywne,
- skumulowane,
- krótkoterminowe,
- długoterminowe,
- stałe,
- chwilowe,

na następujące elementy środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- NATURA 2000,
- ludzie,
- rośliny,
- zwierzęta,

- powietrze woda,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Do przedsięwzięć, realizowanych na terenie Gminy Sobków w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032”, które potencjalnie mogą znacząco oddziaływać na środowisko należą: prace demontażowe azbestu.

Alternatywą do wdrożenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” jest brak realizacji Programu. Przy czym zaniechanie realizacji ww. Programu przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska na terenie gminy.

10. Podsumowanie

Analizując negatywne i pozytywne skutki realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032” (szczegółowo przedstawione w załączniku nr 1), można stwierdzić, iż pomimo chwilowych, negatywnych oddziaływań na środowisko, należy przystąpić do realizacji „Programu (...)”, gdyż planowane inwestycje przyczynią się m.in. do:

- poprawy jakości środowiska,
- poprawy zdrowia życia ludzi,
- poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawy jakości gleb,
- poprawy jakości powietrza atmosferycznego,
- spełnienia wymogów określonych w dokumentach wyższego rzędu, w tym *Polityki Ekologicznej Państwa*,
- poprawy komfortu życia mieszkańców Gminy Sobków,
- ograniczenia niekontrolowanego przedostawania się odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych) do środowiska,
- wzrostu i utrzymaniu na wysokim poziomie bioróżnorodności.

Ceną, którą będzie trzeba zapłacić za ww. korzyści są chwilowe negatywne oddziaływania związane demontażem materiałów azbestowych (szczegółowa analiza, załącznik nr 1). Należy jednak pamiętać, iż cenę tą można obniżyć poprzez działania zaproponowane w rozdziale nr 7 „Zapobieganie i ograniczenie ujemnych oddziaływań na środowisko” niniejszej Prognozy.

11. Bibliografia

1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
2. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032,
3. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sobków.

Załącznik nr 1

Analiza i ocena oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sobków na lata 2011-2032.” Na poszczególne elementy środowiska.

Cel Programu: Usunięcie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Sobków.

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
<p>Formy ochrony przyrody w tym Obszary Natura 2000</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną</p>	<p>- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na stan zdrowia zwierząt których siedliska są częścią obszarów objętych ochroną w tym sieci Natura 2000</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt występujących na obszarach prawnie chronionych w tym obszarach Natura 2000</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt występujących na obszarach prawnie chronionych w tym obszarach Natura 2000</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną</p>	<p>Brak oddziaływań</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt występujących na obszarach prawnie chronionych w tym obszarach Natura 2000</p>	<p>-Zmniejszenie ryzyka chorób dróg oddechowych powodowanych pyłem azbestowym,</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną</p>
<p>Różnorodność Biologiczna</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji organizmów żywych</p> <p>-Negatywny wpływ na zwierzęta pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów</p>	<p>- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na różnorodność biologiczną wokół miejsca demontażu oraz utylizacji</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe) co przyczyni się do zachowania lub nawet poprawienia się stanu różnorodności biologicznej</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe) co przyczyni się do zachowania lub nawet poprawienia się stanu różnorodności biologicznej</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji organizmów żywych</p> <p>-Negatywny wpływ na zwierzęta pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów</p>	<p>Brak oddziaływań</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji organizmów żywych</p> <p>-Negatywny wpływ na zwierzęta pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może doprowadzić do zmian ilości i rodzajów</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe) co pozytywnie odbije się na różnorodności biologicznej</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe) co pozytywnie wpłynie na różnorodność biologiczną</p>	<p>- Negatywny wpływ związany z demontażem wyrobów azbestowych (roboty budowlane i wydzielanie pyłu) mogą chwilowo oddziaływać negatywnie na różnorodność biologiczną</p>

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
	azbestowych może doprowadzić do zmian ilości i rodzajów populacji organizmów żywych				azbestowych może doprowadzić do zmian ilości i rodzajów populacji organizmów żywych		populacji organizmów żywych			
Ludzie	<p>-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym</p> <p>-Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka</p>	-Pył azbestowy wydzielany podczas demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych może być przyczyną chorób układu oddechowego	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	<p>-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym</p> <p>-Pył azbestowy wydzielany podczas demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych może być przyczyną chorób układu oddechowego</p>	Brak oddziaływań	<p>-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym</p> <p>-Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka</p>	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	- Wyliminowanie azbestu jako przyczyny wielu poważnych chorób płucnych	<p>-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym</p> <p>-Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka</p>
Rośliny	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin	Brak oddziaływań	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin
Zwierzęta	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego</p>	- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na stan zdrowia zwierząt posiadających siedliska wokół miejsca demontażu wyrobów azbestowych	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego</p>	Brak oddziaływań	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)	-Zmniejszenie ryzyka chorób dróg oddechowych powodowanych pyłem azbestowym,	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów</p>

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
	podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt				podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt		usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt			azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt
Powietrze	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych	Brak oddziaływań	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych	Brak oddziaływań	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza	- Wyeliminowanie źródeł pyłów azbestowych i poprawa jakości powietrza	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych
Woda	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Powierzchnia ziemi	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko										
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe	
Krajobraz	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych
Klimat	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Zasoby naturalne	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Zabytki	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych